טיוטה לתקן ישראלי ת"י 1251 **Draft SI 1251**

אוקטובר 2015 October 2015

ICS CODE: 67.080.10

תמרים

Dates

מכון התקנים הישראלי
The Standards Institution of Israel

רח' חיים לבנון 42, תל-אביב 69977, טל' 03-6465154, פקס' 03-6412762, www.sii.org.il

13/10/15 שדק/זג/2003-

תקן זה הוכן על ידי ועדת המומחים 54302 - פירות מיובשים, בהרכב זה:
אבירם אופיר, חנה גורדון, לילך סומר, טטיאנה פיידר (יו"ר), אלי שמש

כמו כן תרמו להכנת התקן: רחל בן צבי, אורן חיים, אורנה סנדל, שי שטרן, דנה שך.

עמית אסא וענת רגב ריכזו את עבודת הכנת התקן.

טיוטה

הודעה על מידת התאמת התקן הישראלי לתקנים או למסמכים זרים

תקן ישראלי זה, למעט השינויים והתוספות הלאומיים המצוינים בו, זהה לתקן הבין-לאומי של ועדת ה- Codex Alimentarius CODEX STAN 143-1985

הודעה על רוויזיה

תקן ישראלי זה בא במקום
התקן הישראלי ת"י 1251 מספטמבר 1984
גיליון התיקון מס' 1 מספטמבר 1989
גיליון התיקון מס' 2 מפברואר 2015

מילות מפתח:

תמרים, פירות יבשים, מוצרי מזון, תוספות מזון, בדיקות ואנליזה של מזון, היגיינת מזון, גיהות מזון, תיוי.

Descriptors:

dates, dried fruits, food products, food additives, food testing and analysis, food hygiene, labelling.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה.
המשתמשים בתקנים יוודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו.
מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכוניו נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות.
יש לבדוק אם המסמך רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, בדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר מהמכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

מכון התקנים הישראלי

זכויות יוצרים

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

הקדמה לתקן הישראלי

תקן ישראלי זה הוא התקן הבין-לאומי של ועדת ה-Codex Alimentarius: CODEX STAN 143 משנת 1985, שאושר כתקן ישראלי בשינויים ובתוספות לאומיים.

התקן כולל, בסדר המפורט להלן, רכיבים אלה:

- תרגום סעיף חלות התקן הבין-לאומי בשינויים ובתוספות לאומיים (בעברית)
- פירוט השינויים והתוספות הלאומיים לסעיפי התקן הבין-לאומי (בעברית)
- תרגום חלקו העברי של התקן (באנגלית)
- התקן הבין-לאומי (באנגלית)

מהדורה זו של התקן הישראלי באה במקום מהדורת התקן הישראלי המקורי ת"י 1251 מספטמבר 1984, לרבות גיליון התיקון מס' 1 מספטמבר 1989 וגיליון התיקון מס' 2 מפברואר 2015.
מהדורה זו של התקן הישראלי היא אימוץ של התקן הבין-לאומי של ועדת ה-Codex Alimentarius, ולפיכך היא שונה מהותית מהמהדורה הקודמת.
לשם השוואה מדוקדקת של כל השינויים בין המהדורות, יש לעיין בנוסח המלא שלהן.

חלות התקן (תרגום סעיף 1 של התקן הבין-לאומי בשינויים ובתוספות לאומיים)

הערה:
השינויים והתוספות הלאומיים בסעיף זה מובאים בגופן שונה.

תקן זה חל על תמרים שלמים שהוכנו למטרות מסחר, מגולענים (ללא גלעינים) או לא מגולענים, הארוזים כשהם מוכנים לצריכה ישירה. אין התקן חל על צורות אחרות של הפרי, כגון חתיכות תמרים או מחית תמרים, או על תמרים למטרות תעשייתיות.
כמו כן, אין התקן חל על תמרים שאינם ארוזים.

פירוט השינויים והתוספות הלאומיים לסעיפי התקן הבין-לאומי

לאחר סעיף 1 יוסף סעיף אזכורים נורמטיביים, כמפורט להלן:

אזכורים נורמטיביים

תקנים ומסמכים המאוזכרים בתקן זה (תקנים שאינם מתוארכים – מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

ת"י 885 חלק 1.1[א] - מיקרוביולוגיה של מזון אדם ומזון בעלי חיים: שיטות בדיקה - כללי

ת"י 1145 - סימון מזון ארוז מראש

חוקים, תקנות ומסמכים ישראליים

תקנות בריאות הציבור (מזון) (שאריות חומרי הדברה), התשנ"א-1991, על עדכוניהן

תקנות בריאות הציבור (מזון) (מיקוטוקסינים במזון), התשנ"ו-1996, על עדכוניהן

תקנות בריאות הציבור (מזון) (תוספי מזון), התשס"א-2001, על עדכוניהן

קווים מנחים לכמות מרבית של מתכות כבדות במזון - מסמך משרד הבריאות (שירות המזון הארצי) מיום 2009/01/13, על עדכוניו

מסמכים זרים

AOAC official method 934.06 - Loss on Drying (Moisture) in Dried Fruits

2. DESCRIPTION

2.1 Product Definition

בפריט (d):

- אחרי המילה "dried" תוסף הפניה להערת שוליים (ב), ונוסח ההערה יהיה כמפורט להלן:

(ב) כאשר הפרי בעונת הגדיד לח מאוד, הוא עובר תהליך ייבוש.

- אחרי המילה "hydrated" תוסף הפניה להערת שוליים (ג), ונוסח ההערה יהיה כמפורט להלן:

(ג) כאשר הפרי בעונת הגדיד יבש מאוד, מוסיפים לו לחות.

2.2 Varietal Types

בסוף פריט (b) יוסף:

מג'הול, אמרי, חייאני ודרי.

2.4 Sub-styles

לאחר פריט (c) יוסף:

(ד) **תמרים על סנסנים** – תמרים המחוברים לסנסן.

[א] בעת הכנת תקן זה, התקן הישראלי ת"י 885 חלק 1.1 נמצא ברוויזיה; במקומו יבוא התקן הישראלי ת"י 885 חלק 20.

2.5 Size Classification

- הכתוב בפריט (a) אינו חל, ובמקומו יחול:

(א) תמרים לא מגולענים

גודל	מספר היחידות בכמות של 500 ג'
קטן	יותר מ-100
בינוני	80 עד 100
גדול	79 - 62
גדול מאוד	61 - 41
ענק	40 - 28
עצום (ג'מבו)	28 מקס'

- הכתוב בפריט (b) אינו חל, ובמקומו יחול:

(ב) תמרים מגולענים

גודל	מספר היחידות בכמות של 500 ג'
קטן	יותר מ-110
בינוני	90 עד 110
גדול	89 - 70
גדול מאוד	69 - 45
ענק	44 - 30
עצום (ג'מבו)	30 מקס'

3. ESSENTIAL COMPOSITION AND QUALITY FACTORS

3.1 Composition

3.1.1 Optional Ingredients

הפריט "flour" (קמח) אינו חל.

3.2 Quality factors

3.2.1 General Requirements

פריט (a)

- בסוף השורה Invert Sugar varieties יוסף:

(חדראווי, חלאווי, דרי, זהידי, מג'הול עסיסי)

- מתחת לשורה Invert Sugar varieties יוסף:

מג'הול סופר עסיסי 45%

חיאני, ברהי צהוב 70%

4. FOOD ADDITIVES

הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

תוספי המזון יהיו כמפורט בתקנות בריאות הציבור (מזון) (תוספי מזון), התשס"א-2001, על עדכוניהן.

5. HYGIENE

הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

5.1 מזהמים

5.1.1 התכולה המרבית של המתכות הכבדות במוצר תתאים לנדרש במסמך של משרד הבריאות – קווים מנחים לכמות מרבית של מתכות כבדות במזון, מיום 2009/01/13, על עדכוניו.

5.1.2 תכולת שאריות חומרי ההדברה במוצר תתאים לנדרש בתקנות בריאות הציבור (מזון) (שאריות חומרי הדברה), התשנ"א-1991, על עדכוניהן.

5.1.3 ריכוז המיקוטוקסינים במוצר יתאים לנדרש בתקנות בריאות הציבור (מזון) (מיקוטוקסינים במזון), התשנ"ו-1996, על עדכוניהן.

5.2 דרישות ושיטות בדיקה מיקרוביולוגיות

בבדיקת המוצר בשיטות המפורטות בטבלה 1, יעמוד המוצר בדרישות המיקרוביולוגיות המפורטות בטבלה זו.

הערה:

אם לא צוין אחרת, הערכים המספריים הנקובים בטבלה 1 קובעים ספירה מקסימלית ב-1 ג' מוצר.

טבלה 1 - דרישות ושיטות בדיקה מיקרוביולוגיות

מספר סידורי	ספירה או קביעת הימצאות של מיקרואורגניזמים	דרישות דגימה ובדיקה				שיטת הבדיקה לפי
		ערכי גבול		תוכנית דגימה		
		m(א)	M(א)	c(א)	n(א)	
(1)	ספירה כללית של מיקרואורגניזמים אירוביים	עד 1.0×10^4	עד 1.0×10^5	3	5	ת"י 885 חלק 1.1[1]
(2)	ספירת עובשים	עד 1.0×10^3	עד 1.0×10^4	3	5	
(3)	ספירת חיידקי אשריכיה קולי	עד 10		0	5	
(4)	ספירת קוליפורמים	עד 1.0×10^2		0	5	
(5)	ספירת חיידקים מקבוצת סטאפילוקוקוס אוראוס בעלי פעילות קואגולאז	עד 50		0	5	
(6)	הימצאות חיידקי סלמונלה	שלילי ב-25 ג'		0	5	

הערה לטבלה:

(א) המשמעות של האותיות n, c, m, M בתקן זה היא כמפורט להלן:

n - גודל מדגם מינימלי, שפריטיו נדגמים באופן אקראי ובלתי תלוי מתוך מנה ונבדקים.

c - מספר מרבי מותר של פריטי מדגם שתוצאת בדיקתם היא בין m ל-M ($M \geq$ תוצאת הבדיקה $\geq m$).

m - גבול מיקרוביולוגי אשר מתחתיו כל תוצאת בדיקה היא קבילה.

M - גבול מיקרוביולוגי אשר מעליו כל תוצאת בדיקה אינה קבילה.

7. LABELLING

הפסקה הראשונה בסעיף, המתחילה במילים "In addition" ומסתיימת במילים: "provisions apply:" אינה חלה, ובמקומה יחול:

הסימון יתאים לדרישות התקן הישראלי ת"י 1145, בשינויים ובתוספות המפורטים להלן.

7.1 The Name of the Food

7.1.1 הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

שם המוצר יהיה "תמרים" או "תמרים מצופים בסירופ גלוקוזה".

7.1.2 הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

תמרים שהוצא מהם הגלעין יסומנו "מגולענים".

תמרים שלא הוצא מהם הגלעין ניתן לסמן "לא מגולענים" או "עם גלעינים".

7.1.3 הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

7.1.3. ניתן לכלול בשם המוצר גם את שמו של זן התמר, כגון: חדראווי, חלאווי, דרי, דקל נור, ברחי או זנים אחרים, את צורת המשנה כגון 'דחוסים' או 'לא דחוסים', וכן את הגודל כגון 'קטן', 'בינוני', 'גדול', 'גדול מאוד' וכדומה.

לאחר סעיף 7.1.3 יוסף סעיף 7.1.4, כמפורט להלן:

7.1.4 בתמרים שדרושה עבורם שמירה בקירור או בהקפאה, תסומן צורת האחסון על גבי האריזה.

8. METHODS OF ANALYSIS AND SAMPLING

הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

בודקים את תכולת הלחות בשיטת הבדיקה AOAC 934.06.